

MARIAS HÄMMND

Erik
Eriksson

 SAGA
EGMONT

MARIAS HÄMND

Erik
Eriksson

 SAGA
EGMONT

Erik Eriksson

Marias hämnd

Saga

Omslagsfoto: Shutterstock
Copyright © 1992, 2018 Erik Eriksson och SAGA Egmont, an imprint of
Lindhardt og Ringhof A/S Copenhagen
All rights reserved
ISBN: 9788711838617

1. E-boksutgåva, 2018
Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än
personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med Saga samt
med författaren.

Lindhardtogringhof.dk

Saga är ett förlag i Lindhardt og Ringhof, ett förlag inom Egmont-
koncernen

En vecka efter skottdramat visade Måndagsmagasinet i tv en del av bakgrunden till historien. Då hade redaktionen arbetat med programmet hela hösten, men de kunde ju inte förutse att det skulle sluta med blodbad.

Motivet blev aldrig känt. Det spekulerades naturligtvis mycket eftersom en av de dödade var en känd och ganska gåtfull man. Man antog att det kunde ligga politik bakom.

Den enda som visste hur det gått till hade ingen anledning att berätta. Hon hade kommit tillbaka för att få upprättelse, inte för att utkräva hämnd. Men hon fann att allting var som förr, och sedan gick allting så fort.

Till jul var det över.

Höst i Stockholm

Maria vaknade tidigt den dagen, det var fortfarande mörkt, lyktornas ljus blänkte i vattenpölen på gatan utanför fönstret. Lite dimma var det kanske i luften.

Det var en fredag i november, på Smedsbacksgatan i östra Stockholm. Maria bodde på bottenvåningen, men det var två meter från marken upp till balkongen. Ingen kunde se in, själv såg Maria allt som hände på vändplanen utanför lägenheten. Hon hade vaknat när tidningsbudet släppte in morgontidningarna genom brevlådan. Det hade blivit en vana, hon hade valt att vakna av det där ljudet. Vakna och stiga upp om det var en av dagarna när det var hennes uppgift att gå igenom morgontidningarna. Eller vakna och somna om igen, om det var en dag med de andra rutinerna på arkivet.

Idag var det en av de tidiga dagarna. Maria kände kattungens mjuka päls mot benet under täcket. Det var en rödspräcklig honkatt, tre månader gammal. Maria visste inte säkert om den sov, hon drog försiktigt undan sitt ben och gled ut ur sängen. Katten låg kvar, men började spinna, den var alltså vaken.

Maria hade döpt katten till Linda. Hon tyckte det lät mjukt och fint och så hade hon tänkt på kattungens vana att linda svansen runt hennes handled när den låg i knät och sov.

Maria tände inte lampan i rummet när hon steg upp. Hon drog ifrån gardinen och undrade om det regnade. Nej, hon kunde inte se några regnstänk i vattenpölen där ute, reflexen från gatlyktan var blank och gul.

Det låg några löv mitt i det gula och något som kanske var ett tomt cigarettpaket.

De flesta lägenheterna i huset på andra sidan gatan var fortfarande mörka. På nedre botten fanns dock ett upplyst fönster. Persiennerna var inte helt fördragna, ljuset sipprade ut i gliporna mellan några av de mellersta spjälorna. Maria tyckte hon skymtade någon där bakom, en skugga som rörde sig ryckigt i sidled, en arm som lyftes och sänktes kanske. Men så släcktes ljuset, Maria kunde inte urskilja något mer och hon funderade inte över vad hon sett.

Hon gick till badrummet och tvättade ansiktet och borstade tänderna, strök håret upp över huvudet, lät det hänga bakåtstruket. Hon skulle duscha lite senare, när hon kom tillbaka från skogen, men först te och en snabb titt i tidningarna.

När Maria gick ut från badrummet kände hon kattungens svans mot sina smalben. Hon böjde sig ner och strök den mjuka ryggen. Kattungen jamade lite och tittade upp mot Maria som visste att det betydde mat, eller kanske mjölk, men helst en nyöppnad burk laxfärs.

Tio kronor om dan och du är bara tre månader, tänkte Maria, du kommer att ruinera mig.

Hon sa det högt till katten:

- Du kommer att ruinera mig.

Hon talade med mjuk och låg röst och kattungen tycktes helt inställd på att leva upp till hennes förväntningar. Den strök sig flera gånger mot Marias ben och började spinna för att visa att den instämde.

När katten fått sin mat, ställde Maria tevattnet på sparlåga. Sedan tog hon på sig träningsoverallen och löparskorna och gick ut på den lilla balkongen utanför köket. Golvytan var kanske två kvadratmeter men det räckte, hon kunde samsas med blomlådan och cykeln som hon förvarade där för att slippa få den stulen.

Hon ställde sig med fötterna lite isär och med löst hängande armar, blicken var riktad rakt fram mot något obestämt, något fjärran som inte störde henne.

Maria andades lugnt, lyfte sakta armarna på inandningen, lät den svala morgonluften fylla lungorna. Hon andades med magen som hon lärt sig, böjde sakta benen på utandningen.

Så genomförde hon det korta programmet, de långsamma rörelserna som alla hade så fina namn: Bena vilda hästens man, borsta knäna med slingrande steg, spela luta, gripa fågelns svans, klappa hästens rygg.

Femton minuter tog det. Maria kunde utöka till tjugo, men inte idag. Hon avslutade med utvridna handflator, långsamt sänkta armar, utandning.

Hon kände sig mjuk och lätt, hon hade varit inne i sig själv, ostörd av staden utanför, en bil hade startat och kört iväg längs gatan, ljuset hade tänts och släckts i persiennfönstret på andra sidan. Maria hade noterat allt detta, men utan att bli delaktig.

Vattnet kokade när Maria kom in i köket. Hon slog upp en dryg kopp i tekannan och gick ut i hallen och hämtade Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Medan teet drog skulle hon bläddra lite bara, skaffa sig överblick, fundera över signum för klassningarna medan hon joggade. Det mesta var väl självklart, men det kunde bli gränsfall. Maria ville vara väl förberedd när hon kom till arkivet eftersom hon var nyanställd. Hon hade pluggat in mycket redan, men hon ville ha genomtänkta frågor till arbetskamraterna.

Finlands kris på DN:s förstasida, kriget i Jugoslavien, energiskog och Gunnar Gren som tydligen varit en av de största i svensk fotboll.

När kvällstidningarna kommer är han den absolut störste, tänkte Maria.

Så bläddrade hon lite i tidningen: En debattartikel om att Norrland ska offras. Lz på författaren, tänkte Maria, och Ncc på Norrland.

Det gick automatiskt för det mesta. Hon såg en artikel och rätt signum matades fram som på en liten bildskärm i hjärnan. Maria tänkte att det gick till ungefär så.

Lasermannen på nästa sida, Oebz under mord. Den där galningen hade dödat någon nu.

Sura sjöar, Ppdc.

Energiskog, P.08.

Sovjetiska atomsopor, Ppdb kanske, för det var ju miljöavfall. Eller Nma för Sovjet, med tillägg miljöproblem?

Nej, Maria kände sig osäker på atomsoporna som ryssarna kastat i havet, hon skulle fundera medan hon sprang och så slå upp i ämnesregistret innan hon bestämde sig.

Det borde stå under brott mot mänskligheten, tänkte Maria. Kanske skulle hon dubbelklassa artikeln.

När hon druckit sitt te tog hon på sig en stickad luva och gick ut. Nyckeln hade hon i en snodd runt halsen, under träningsjackan.

Klockan var tjugo minuter i sju.

Maria gick sakta över vändplanen. När hon klev över gallret i trottoaren på andra sidan kände hon varmluften slå upp från något källarutrymme, hon skymtade ljus där nere, djupt bakom gallerbryggor och mellan betongväggar. Ett ögonblick hejdade sig Maria, ett minne blänkte till, en mycket snabb, alldeles vit bild blossade upp och försvann. Maria hann bara ana minnesbildens innehåll, men ångesten grep henne sekundsnavt.

När hon gick nedför trapporna mot badmintonhallen undrade hon vad det var som väckt den obehagliga känslan. Hon förstod att det hade med gallret och ljuset där nere att göra, men hon kunde inte komma längre. Hon sköt

bort det obehagliga, började lunka ner mot Lidingövägen, följde trottoaren, genade över till norrsidan.

När hon nådde öppningen i staketet mot den öppna platsen där cirkusen brukar hålla till ökade hon farten. Det var här Marias löparsträcka började, nu hade hon fälten och skogsbackarna och stigarna framför sig. I dag skulle hon välja den korta banan. Tre kilometer, inte mer, det fick räcka. Långloppen fick vänta till hennes lediga dagar.

Några grönklädda soldater hade övning på cirkusfältet, ställde sig i raka led på kommando, kastade sig ner på marken på kommando, rullade och skrek och viftade med vapnen på kommando.

Ingen av dem hade tid att titta på Maria när hon sprang förbi.

Maria höll låg fart än så länge. Hon sprang uppför ek backen mitt emot Sveriges Radios lagerhallar på Storängsbotten, hon sneddade över gårdsplanen framför SAAB verkstan, fortsatte i vägkanten upp mot järnvägsviadukten, tvekade ett ögonblick vilken sida av bron hon skulle välja, men tog så till vänster för att slippa ridstigens lera på andra sidan.

Maria mötte en dam med en mycket liten vit hund och en äldre herre som lät sin grå pudel kissa mot ett träd alldeles intill stigen. Den välklädde äldre mannen tittade generat bort när Maria sprang förbi.

Hon hade fått upp farten nu. Hon sprang med långa steg, andades lugnt och rytmiskt. Några gånger hoppade hon över lera och vattenpölar, men hon förlorade inte farten och tappade aldrig den jämna andhämtningen.

Det var när Maria sneddade över järnvägsspåret som hon först skymtade mannen i den mörkgröna tröjan. Han sprang tydligen samma väg utmed spåret, lämnade stigen och hoppade över diket. Staketet var nedtyngt av alla som

tog den här genvägen, nu såg Maria hur mannen hoppade högt över staketet. Han verkade vältränad och spänstig. Maria hade själv gjort det där hoppet många gånger, hon visste att det var ganska krävande.

När Maria fortsatte längs ridvägen på norrsidan av järnvägen förlorade hon mannen ur sikte, men efter en kurva fick hon syn på honom igen. Han höll hög fart, sprang lite vid sidan av ridstigens upptrampade lersörja.

Maria lämnade stigen nu. Hon tog av åt höger upp mot den branta kullen som skiljer Uggleviksträsket från Fiskartorpsvägen. Det fanns flera stigar över den skogklädda höjden, delvis upptrampade löparspår, konditionskrävande bitar med brant stigning. Nu valde Maria en av de svåraste vägarna upp till toppen. Hon ökade farten som redan var ganska hög, accelererade i motlutet, tog spjörn snett ut åt sidan om den upptrampade stigen, hoppade på stenar och tuvor.

När Maria var uppe på toppen vände hon sig om och sneglade bakåt. Mannen i den gröna tröjan hade tagit samma väg. Han på väg uppför branten, hans fart var lika hög som Marias. Det här var tydligen en mycket vältränad löpare.

Maria väntade in honom nu. Hon hade hela tiden haft en svag känsla av obehag. Nu sa hon sig att det var dumt, att mannen naturligtvis var en motionslöpare som alla andra den här morgonen, en vältränad löpare som hon själv, tidigt ute för att få undan träningen före jobbet.

Just så var det förstås, tänkte Maria. Men hon trodde inte riktigt på sig själv. Hon var van att lyssna till sina egna onda aningar när det gällde män. Det var något i mannens löpstil, hans oerhörda energi, hans steg.

Maria fortsatte att springa nu, hon sneglade lite bakåt. Mannen var bara tio meter bakom henne.

Då stannade Maria. Hon tog två steg ut åt sidan för att visa mannen att han kunde få springa förbi om han önskade, ungefär som man gör när man åker skidor och låter den snabbare få fritt rum.

Mannen stannade också. Han flåsade häftigt av språngmarschen. Han ställde sig med benen lite isär och med hängande armar.

- Varför i helvete springer du ifrån mig, sa han med spänd röst.

Mannen talade på en utandning, en flåsande, spottande harang. Han fräste fram orden, det var som en snabb vredgad spottloska.

Maria tog två korta steg bakåt.

- Stå stilla för satan din jävla hora, skrek mannen och tog ett steg mot Maria.

Men Maria hade vänt sig samtidigt som mannen skrek ut sitt ofattbara hat för andra gången. Hon tog ett språng mellan två björkar och så nedför backen igen. Mannen följde efter.

Maria kände väl till kullens stigar och branter. Hon hade kanske ett försprång på tio meter, men mannen var också snabb. Han hade mycket tyngre kropp än Maria, han var stark, han var tydligen en bra sprinter. Maria förstod att hennes chans nu var att nå kärret.

När Maria forcerat branten hade mannen minskat avståndet till hälften och när Maria hoppade över ridvägen var förföljaren bara tre meter efter henne.

Några steg kvar bara, så var hon framme vid kärrets första tuvor. Maria hade tagit sig över den kladdiga våtmarken flera gånger redan, hon hade hoppat på de halvruuttna stammarna, hon visste var gyttjan var lös och farlig och var tuvorna bar henne.

Maria vägde sextio två kilo, mannen som förföljde henne vägde kanske nittio.

Sextiotvå kilo spänst, snabbhet och beslutsamhet mot nittio kilo muskler och kvinnohat. I ett stängt rum hade kampen kanske slutat på ett annat sätt, inträngd i en vrå hade Maria fredat sig med andra medel. Men nu var det utomhus, i ett kärr där gyttja och hala grenar knappast var till muskelmannens fördel.

Maria hoppade snabbt från tuva till tuva, sprang längs en till hälften sjunken stam, tog med handen runt en smal björk och pendlade kroppen runt trädet, landade på en av kärrets få stenar. Hon kände den sen tidigare, den var dold alldeles under kärrvattnet.

När Maria vände sig om såg hon mannen trettio meter bakom sig. Han försökte hoppa på de tuvor han sett Maria utnyttja, men halkade ner i gyttjan, stannade och drog med möda upp ena benet, försökte hoppa på en hal stam men slant och föll i vattnet.

Maria fortsatte mot bilvägen på andra sidan. När hon sprang uppför slänten vände hon sig om igen och nu såg hon inte längre mannen.

Då stannade Maria. Nej, det hördes inget från kärret. Bara bruset från stan, som en fjärran getingsvärm bortåt Östra station. Ett motorbuller lösgjorde sig för några sekunder ur bruset, en lastbil kanske som växlade ner vid Albano. Men från kärret kom inga ljud. Mannen hade säkert vänt tillbaka.

Maria lunkade vidare bort mot stället där ridstråket och löparslingorna korsar bilvägen. När hon såg den röda stugan sneddade hon över vägen och så fortsatte hon uppför backen där den gula markeringen visade vägen upp mot trekilometerslingan.

Maria tänkte ta en annan väg hem nu, lite längre än hon planerat, men hon skulle slippa återvända genom skogen där mannen kanske fanns kvar.

Hon förstod inte riktigt vad han var ute efter, men hon insåg att han kunde bli riktigt obehaglig. Nej, han hade redan varit oerhört obehaglig, han kunde kanske bli farlig.

Var han en av de där som ville dominera, tänkte Maria. Blev han galen när han inte kunde springa om henne?

Hon hade träffat några av de allra värsta, hon försökte låta bli att tänka på det hon varit med om, men nu slog en del av allt det gamla upp inom henne. Hon tänkte inte på någon särskild man, inget ansikte bland dessa som utnyttjat henne när hon var fjorton år. Maria kände bara äcklet och vreden och övertygelsen att hon aldrig skulle låta sig förtryckas igen.

Hon sprang hela tiden i motlut, andades lugnt trots ansträngningen i kärret, trots vreden och de obehagliga tankarna. Maria tävlade ogärna, men hon förbättrade sina egna resultat, jämförde med vad hon tidigare presterat. Hon hade sprungit Stockholm maraton på mindre än fyra timmar, en kväll när ingen såg på, med egna vattenflaskor gömda bakom parkbuskar och i papperskorgar.

Nu var hon uppe på den plana sträckningen där stigen följer skogskanten längs branten ovanför Laduviken. Maria hade sprungit här många gånger men aldrig stannat. Här uppe hade hon de tunga bitarna av banan bakom sig, härifrån bar det hemåt.

Hon saktade in vid skylten som sa: AKTA PLANTORNA. Maria hade aldrig gett sig tid att läsa det finstilta under rubriken, men nu fick hon för sig att hon skulle göra det. Kanske ville hon vinna tid, hålla sig kvar ännu en stund här på banans bortersta del. Kanske, men i så fall var hon omedveten om skälet. Maria stannade för att läsa, för att hon var intresserad.

Området var skogsplanterat, de små plantorna var mycket ömtåliga. Det var innehållet i meddelandet på granstammen vid sidan av stigen. Och när hon väl stannat

kunde hon ju ta en titt på de där små granplantorna. Hon gick sakta ut på en öppen glänta. Jo, där växte rader av mycket späda ljusgröna träd. Små julgranar i dockskåpsformat var det. Maria gick försiktigt mellan två rader av babyträd, hon ville inte skada dem.

Så slog hon sig ner på en sten. Nedanför låg den vasstata lilla sjön, gamla ekar på andra sidan, universitetets turkosbleka lådor till vänster och studenthusen på Lappkärrsberget lite längre bort. Solen var uppe nu, strålarna föll in från öster, ekarna kastade långa skuggor på de gulgrå gräsmattorna.

Maria märkte aldrig när mannen kom. Han måste ha smugit den sista biten fram till stenen där hon satt. Han slog båda sina armar runt Maria bakifrån, grep med sin ena hand runt hennes högra bröst, tryckte ansiktet in i hennes hår och väste något som hon inte uppfattade.

Han var stark, det förstod hon. Hans armar var stenhårda och tjocka, fingrarna var grova och spända som stålbultar.

Maria upplevde ingen skräck, bara en iskall känsla i magen av förvåning, och omedelbart därefter koncentration. Det kalla vände uppåt, från magen till huvudet. Maria kände glaskyla, kristall, isvatten inuti sin kropp och samtidigt som hon upplevde detta flöde av tankar och reaktioner vippade hon huvudet framåt och så bakåt igen med snärtande kraft.

Marias bakhuvud träffade mannens näsa och överläpp. Det var en helt överrumplande styrka i Marias slag. Hon slog utan att tänka, men hon slog för att befria sig ur underläge, och för att överleva.

Mannen släppte för ett ögonblick sitt tag. Inte helt, han höll kvar greppet, men han slappnade, skakade till av den plötsliga smärtan.

Då ryckte Maria kroppen nedåt. Hon hasade fram ändan till stenens kant, gled ner, slog bakåt med båda armbågarna.

Hon var fri, hon låg på rygg, med handflatorna mot marken. Hon tog några korta trippande steg, fortfarande liggande på rygg men med handflatorna mot marken. Så förflyttade hon sig mycket snabbt bort från mannen.

Samtidigt som han reste sig och kom mot Maria drog hon åt sig benen och vände sig runt mot mannen. Hon satt kvar på marken men med böjda knän, upp vinklad överkropp, handflatorna mot marken nära höfterna.

Maria såg in i mannens ansikte.

Han var mörk runt sina ögon, hans kinder var vita, hans mun var halvöppen.

Han stannade till framför Maria, stod alldeles nära henne med hängande armar. Och nu hörde Maria att han flåsade.

Då sparkade Maria. Hon gjorde ett mycket kort och snabbt sittande hopp mot mannen, samtidigt lät hon sitt högerben slå mot mannens högra knä. Det var inte en helt rak spark, Maria lät benet svänga något utåt i en båge. När benet började sin rörelse var det krökt, när hälen träffade insidan av mannens höger knä var Marias ben sträckt.

Mannens knäled böjdes, men inte den vanliga vägen framåt-uppåt. Eftersom han varit på väg mot Maria med kroppstyngden på höger ben när Marias spark kom så böjdes nu knäleden rakt ut åt sidan. Sekunden efter det att hans ben fick denna helt onaturliga böjning föll mannen omkull.

Maria reste sig upp i samma ögonblick som mannen föll.

Hon stod kvar tre meter från honom, hon visste att han inte skulle besvara henne mera nu.

Det vita i mannens ansikte var kvar, men hans ögon och huden runt ögonen ändrade färg. Han hade skrikit till av

smärta när han träffades av sparken. Nu fortsatte han att jämra sig samtidigt som han höll händerna runt det förstörda knät.

Han vred sig över på rygg, rullade över på andra sidan. Maria stod kvar.

Hon tänkte säga något till mannen men hon ändrade sig. I stället vände hon sig om och började gå mot stigen. Hon såg att mannen hade trampat ner flera av de små granarna när han smög sig på henne bakifrån.

Maria kände sig alldeles lugn nu, hon skulle springa hem den väg hon ursprungligen tänkt sig, förbi hoppbacken och så tillbaka utmed kärret.

När Maria passerade Fiskartorpet gick hon in i entrén till omklädningsrummen och sa till kvinnan innanför luckan att hon sett en skadad man ute i spåret.

- Han behöver taxi, sa Maria, han ligger på granplanteringen nära branten.

- Jag ringer med detsamma, sa kvinnan.

Det hängde en ovanligt lång halsduk i Djurgårdens färger på dörren in till kvinnans lilla hytt. Ett meddelande bredvid halsduken tyckte att besökarna borde bli muskelbyggare.

- En sak till, sa Maria. Han där ute har trampat ner en massa små ny satta granar också.

- Har han, sa kvinnan upprört. Bra att vi äntligen fick fast nån av marodörerna, jag ringer polisen direkt så får de ta hand om killen.

- Jag tror det är ett bra förslag, sa Maria.

När hon joggade över järnvägsviadukten på väg hem mötte hon polisbilen. Den körde fort, men utan blåljus och sirener. Maria tänkte att det inte var någon brådskad. Mannen i skogen hade inte försvunnit, det visste hon.

Kvinnan med det svullna ansiktet

Veckohelgen blev mulen och grå, men det spelade mindre roll för Maria eftersom hon ändå arbetade. Hon jobbade enligt ett ganska oregelbundet sjuveckorsschema, hade jour ibland men rutintjänst på pressarkivet för det mesta.

Hon var ledig måndag och tisdag. Och hon hade tur, vädret blev mildt och fint, ljusblå himmel, lätt dis tidigt på morgnarna men uppklarnande och soligt framåt dagen.

Maria promenerade över Gärdet och runt Djurgården på måndagen. Hon gick till de biodynamiska odlarnas lilla butik vid växthusen i Rosendal, valde bland bröden, bestämde sig för en tung råglimpa full med fruktbitar, tog ett kilo morötter också. Flickan bakom disken sa att de skulle hålla stängt ett tag, öppna igen runt första advent. Då var Maria välkommen tillbaka, då skulle det lilla fiket i växthuset vara öppet också, med örtteer och hälsokakor och fiberbullar.

Maria sa att hon säkert skulle promenera förbi ibland under vintern.

När hon betalt och gått ut och svängt ner mot parkeringen kom hon ihåg att hon borde köpa en present åt Lars G. Det var hans födelsedag snart, lika bra att välja något här, något nyttigt, eftersom han alltid höll i sig dåliga saker.

Maria gick tillbaka och köpte en burk morotsmarmelad med aprikossmak, bad att få burken inslagen. Flickan gick in i ett rum bakom disken och kom tillbaka efter en minut med ett vackert mönstrat papper, lätta små prästkragar och grässtrån och fåglar mot ljusblå bakgrund. Maria tittade på när flickan slog in burken, omsorgsfullt och sakta, hon knöt runt det lilla paketet med ett gräsgult snöre.

Flickan räckte paketet till Maria, de log mot varandra, stod tysta några sekunder.

- Höstens finaste paket, sa flickan. Jag stänger nu, du är sista kunden, hoppas du ger marmeladen till nån du gillar.

Från Rosendal gick Maria småstigarna ner till viken. Hon följde vattnet fram till bron vid Djurgårdsbrunn, tog stigen tillbaka på andra sidan, sneddade upp mot museerna och gick in på lunchrestaurangen i Etnografiska, som bytt namn till Folkens museum.

Dagens rätt kostade fyrtyotvå kronor: Broccolipaj, smör och bröd, råkost, mjölk och kaffe.

Maria var hungrig. Hon fyllde på råkost flera gånger, åt två hårda smörgåsar, köpte en chokladbiskvi till kaffet.

När Maria var tillbaka på Smedsbacksgatan där hon bodde stannade hon till utanför tobaksaffären. Den gamla damen som ägde den lilla butiken satte just upp kvällstidningarnas löpsedlar. Det var något om lasermannen igen.

Oebz, tänkte Maria automatiskt.

När hon fortsatte bort mot vändplanen tänkte hon på alla dessa våldsmän hon läst om: Lasermannen, Farstamannen, Danderydsmannen, Tenstamannen. Hon skulle nog kunna hitta minst tio till om hon fick slå i pressarkivet.

Var fanns de goda männen, undrade hon. Hur skulle man klassa dem? Under Oab, eller Oac, bland krutgubbar och original och lustiga prickar?

Men så tänkte hon på Walter Olsson som var god, som räddat hennes liv. Men han var död nu och hon kunde inte tacka honom.

Lars G var kvar. Han hade hjälpt henne bort från stan för femton år sen. Hon skulle ge honom burken med morotsmarmelad.

När Maria var tre hus hemifrån ändrade hon sina vanor. Hittills hade hon alltid gått den sista biten på vänstersidan,

varje dag likadant. Hon hade tittat ner mellan björkarna, ofta kikar in i konsthantverkarens skyltfönster, känt igen numren på bilarna som stod parkerade mellan husen.

Den här dagen följde hon husraden på gatans högersida. När hon var framme vid vändplanen tittade hon hastigt in genom fönstren hon passerade, sneglade lite utan att störa. Bakom det första fönstret fanns en sparsamt möblerad lägenhet, ljusgula tapeter, en affisch över byrån till höger, torkade växter i en vas på golvet till vänster.

Så följde fönstret med persiennerna. De var fråndragna nu, det stod två krukväxter och en gipshund på fönsterbrädan bakom glaset. Mellan växterna stod en kvinna, hon lutade sig mot rutan. När Maria passerade var hennes eget ansikte och kvinnans mindre än en meter från varandra.

Kvinnan bakom rutan såg bara med ett öga. Det andra var igensvullet. Huden runt det skadade ögat var blårod och sårig, ansiktshalvan verkade vätskefylld och tung. Hon såg på Maria ett ögonblick, sedan lyfte hon sin ena hand, den var också sårig. Det var utsidan av handen hon höll upp, knogarna var avskavda, ett djupt, taggigt skrapmärke gick från pekfingret snett över handryggen till handleden.

Maria såg in i kvinnans ansikte under en mycket kort stund, några sekunder, men det var långa sekunder. Kvinnan stod som blixtbelyst, fastnaglad och skräckslaget blank, som en lackerad docka i ett vaxkabinett. Så vände hon sig om och försvann in i rummet. Maria stod kvar, häpen och lite förvirrad. Hon kände rädsla och osäkerhet också. Vad hade hon egentligen sett?

Så tog hon sig samman, hon tyckte att hon måste gå in och ringa på, det kanske hade hänt en olycka. Kvinnan kanske behövde hjälp.

Maria kände till portkoden. Hon hade fått områdetets nödkod av Lars G. Den kunde vara bra att ha. Man borde

alltid vara beredd på att försvinna snabbt, eller stanna kvar och erbjuda sina tjänster, hade han sagt, eller rent av undervisat Maria. Hon hade tyckt att han lät som en scoutledare men hon hade hållit med och lagt till ett tredje alternativ: Stanna kvar och titta, men inte bli inblandad.

Det var så hon tänkte nu när hon slog in koden och öppnade porten. Hon ville gå in och ta reda på vad som hänt, hon var nyfiken, men inte direkt intresserad av att ta sig an den där kvinnans problem.

Det fanns två dörrar till lägenheterna åt höger på nedre botten. Maria valde den första. Hon stannade en meter från tittögat, tryckte på signalknappen och läste namnet på brevlådan: Lundström.

Det dröjde en stund, Maria tyckte hon hörde något bakom dörren, kanske var det kvinnan som stod där och iakttog henne genom hålet. Men så hörde Maria att låsvredet rörde sig lite, dörren öppnades på glänt, kedjan var fortfarande på.

Det var mörkt i hallen bakom den öppnade dörrspringan men Maria skymtade det svullna ansiktet, den blåroda kinden med såren.

Kvinnan sa ingenting, kanske väntade hon på att den okända som ringt på skulle presentera sig eller säga sitt ärende.

- Kan jag hjälpa dig med något, sa Maria.

Hon kunde inte komma på något annat att säga. Egentligen var det ju inte vad hon tänkt sig; när hon gick in i huset. Hon hade inte alls tänkt erbjuda sig att hjälpa till, hon ville bara veta vad som hänt.

Kvinnan harklade sig, mumlade något med hes och svag röst som inte gick att uppfatta.

- Ursäkta, jag hörde inte, sa Maria.

- Ni behöver inte bry er om mig, viskade kvinnan.

Hon använde ni som tilltalsord fast Maria sagt du. Men det här var i det område av stadsdelen Gärdet i Stockholm där det mest bodde äldre människor med gammaldags vanor, de sa ni när de tilltalade okända.

- Jag såg dig från gatan, sa Maria, jag tänkte att du råkat ut för en olycka kanske och att du behövde hjälp med att köpa mat eller nåt annat.

- Jag klarar mig bra, viskade kvinnan, tack för er omtanke i alla fall.

- Ingen orsak, sa Maria, jag tyckte jag skulle fråga dig bara. Du kanske vill dricka kaffe med mig, jag bor på andra sidan gatan.

Kvinnan hajade till, drog igen dörren, men öppnade den igen så mycket som säkerhetskedjan tillät.

- Nej tack, sa hon, jag är bara ensam en liten stund nu, min man kommer när som helst.

- Är du rädd för något, frågade Maria och sträckte handen mot dörrspringan på stället där kedjan fanns.

Det var en gest av vänskap, en rörelse som skulle understryka Marias erbjudande om hjälp. Men kvinnan drog sig snabbt tillbaka, som om Maria hotade henne med sin närgångenhet.

- Ni måste gå nu, sa hon, min man kan komma vilken minut som helst.

Så drog hon igen dörren. Maria stod kvar, hon trodde inte att kvinnan tittade på henne genom kikhålet, det kändes inte så.

När Maria kom in i sin egen lägenhet på andra sidan gatan gick hon fram till fönstret. Persiennerna hos den blåslagna kvinnan var fördragna, det fanns inga tecken på att någon var hemma.

En flicka ledde en cykel över gatan. En lång uniformsklädd man kom från andra hållet, han gick med snabba och bestämda steg längs trottoaren. En äldre man

kom just ut genom porten i huset där kvinnan bodde. Den uniformerade gjorde honnör, den äldre mannen besvarade hälsningen med en lätt handrörelse mot sin hatt.

Den långe i uniformen öppnade porten och gick in. En halv minut därefter tändes ljuset i fönstret bakom persiennerna.

Den skadade kvinnans man hade tydligen kommit hem. Av kläderna att döma var han officer.

Onsdag morgon gick Maria till jobbet fem över åtta. Hon började halv nio, det tog en knapp halvtimme att promenera om hon tog det lugnt.

Det var fortfarande fint väder, mild senhöst, Stockholms bästa årstid.

När Maria kom ut på gatan vände hon sig om. Kattungen satt i fönstret och tittade. Maria kände ett litet hugg av dåligt samvete, hon tyckte hon övergav katten. Kanske skulle hon ordna med en trappstege från balkongen när Linda blev större, det fanns ju träd och buskar utanför.

Lite längre fram på gatan mötte Maria den gamla damen i tobaksaffären. Hon bar två tunga tygkassar, fulla med saker. Maria hälsade och log. När hon fortsatte tänkte hon att det kanske var konserver eller kexpaket i kassarna, sånt hon brukade köpa i tobaksaffären ibland. Den gamla hade haft butiken sedan huset byggdes 1939. Då var Gärdet modern funkis, raka hus med runda fönster i trappuppgångarna och blanka siffror av stål över portarna. De som flyttade in var unga den gången.

Nu hade den första generationen fyllt sjuttio, och Gärdet var modernt igen. Lägenheterna var eftersökta, ungdomar som hade pengar flyttade in när de gamla försvann. Maria hade inga pengar men Lars G hade hjälpt henne med lägenheten, en stor etta som säkert skulle ha kostat en kvarts miljon svart. Lars G hade sina kontakter kvar från